

## **Результати опитування 1**

### **Результати опитування «Оновлення ОНП 033 Філософія»**

**Лютий 2025 р.**

#### **Висловлені під час опитування рекомендації**

Посилення напряму "Гуманітарна експертиза"

Поки відсутні, все чудово

Подальше поглиблення зв'язків зі стейкхолдерами

Збільшення кількості дисциплін, що викладаються англійською мовою

Додавання тем, пов'язаних з етикою штучного інтелекту

Доповнення каталогу вибіркових дисциплін авторськими курсами українських і іноземних науковців

Підтримувати тісні контакти з іноземними кафедрами!

«Не замикатися в собі, ходити у світ, як Григорій Сковорода»

Більше годин історії філософії та загальної теорії розвитку

Посилення філософської складової через наукові та методсемінари, круглі столи, залучення студентів до факультативних занять, гуртків

## **Результати опитування 2**

### **Результати опитування «Реалізація оновленої ОНП 033 Філософія у навчальному процесі» січень-лютий 2025 р.**

#### **Висловлені під час опитування рекомендації**

Залучення іноземних фахівців і збільшення кількості предметів англійською мовою

Додавання нових вибіркових дисциплін

Організація курсів, де філософія переплітається з психологією, соціологією, політологією, мистецтвом тощо

Робити спільні конференції та зустрічі у партнерстві з іншими країнами!

## **Аналіз рекомендацій опитування 1**

**«Оновлення ОНП 033 Філософія» Лютий 2025 р.**

## **1. Посилення напрямку "Гуманітарна експертиза"**

Створено робочу групу для розробки професійного стандарту з гуманітарної експертизи в галузі гуманітарних досліджень. Проведено засідання робочої групи з розробки професійного стандарту з гуманітарної експертизи.

Ведеться робота по підготовці професійного стандарту.

Проведено засідання робочої групи з розробки професійного стандарту з гуманітарної експертизи (12.24) з метою врахування пропозицій стейкхолдерів щодо підготовки здобувачів до здійснення гуманітарного аналізу. (Протокол №2 від 12.24).

Розширено склад робочої групи з метою підсилення міждисциплінарності проекту Професійного стандарту та включення представників інших суспільних наук, зокрема історичних і психологічних.

Розроблено проєкт Професійного стандарту з підготовки спеціалістів 2490 – Експерт з гуманітарних питань.

Проєкт Професійного стандарту надіслано для обговорення в робочій групі (24.04.2025).

### **Подальше поглиблення зв'язків зі стейкхолдерами**

Проведення засідань кафедри філософії з участю стейкхолдерів і роботодавців для реалізації регулярного впливу на реалізацію оновленої ОНП 033 Філософія (2024)

### **Збільшення кількості дисциплін, що викладаються англійською мовою**

Для здобувачів читаються курси, які поглиблюють володіння англійською мовою у сфері наукових досліджень і наукових комунікацій:

Іноземна мова для наукової діяльності. Частина 1. Наукові дослідження /

Іноземна мова для наукової діяльності. Частина 2. Наукова комунікація /

[https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/033\\_onpd\\_philosophy\\_2024.pdf](https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/033_onpd_philosophy_2024.pdf)

### **Додавання тем, пов'язаних з етикою штучного інтелекту**

Прочитано відкриту лекцію з етики штучного інтелекту к. філос. н., доц. Козаковим А. М. для здобувачів та НПП

### **Доповнення каталогу вибіркових дисциплін авторськими курсами українських і іноземних науковців**

У каталог вибіркових дисциплін введені авторські курси «Методологія наукових досліджень у галузі філософії», «Філософські основи антропології», «Філософська інтерпретація проблеми несвідомого»,

«Філософський аналіз феномену нетрадиційної релігійності», «Філософія та культура постмодерну».

### **Підтримувати тісні контакти з іноземними кафедрами**

Кафедра філософії активно співпрацює з кафедрою філософії та історії науки Будапештського університету технологій та економіки (Угорщина). Співпраця з угорськими колегами відбувається за напрямками розробки та реалізації спільних науково-дослідницьких проєктів (у тому числі за грантової підтримки міжнародних організацій та програм), сприяння науково-дослідній діяльності задля досягнення досконалості та застосування отриманих результатів на практиці. Наприклад, в рамках проєкту «Pan-European Network for Responsible Artificial Intelligence Multisector Masters' Programme» (програма Horizon Europe), що наразі реалізується консорціумом з 15 партнерів (університети, дослідницькі центри та підприємства), створюється гнучка освітня архітектура для відповідальної освіти в сфері штучного інтелекту для non-STEM спеціальностей у 8 країнах Європи. Робота із зарубіжними колегами відбувається також в частині організації спільних науково-комунікативних заходів (круглих столів, тренінгів, семінарів, відеоконференцій, науково-практичних конференцій тощо); трансферу наукових результатів (взаємні публікації і робота в редакційних колегіях у науковому виданні кафедри філософії «Техне» і науковому журналі кафедри філософії та історії науки ВМЕ «Information Society» Scopus Q2) і академічної мобільності, обміну планами і результатами науково-дослідної роботи, методичними розробками, літературою. Так, студенти, аспіранти і викладачі кафедри філософії регулярно беруть участь у конференціях з філософії і технологій в Будапешті, а представники кафедри філософії та історії науки ВМЕ активно долучаються до конференцій з творчості, що проводяться у КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Довідка про роботу в 2021-2025 роках кафедри філософії в сфері міжнародної діяльності <https://philosophy.kpi.ua/spivpratsya/mizhnarodna-diynalnist-kafedry/>

Активізовано участь НПП кафедри, наукових керівників та аспірантів у міжнародних наукових проєктах, грантових програмах, де вони можуть співпрацювати з іноземними дослідниками та публікувати результати в міжнародних наукових виданнях. Наприклад, НПП кафедри С. Гераськов, О. Боковець, З. Кайс взяли участь у підготовці проєкту «PANORAIMA» (Pan-European Network for Responsible Artificial Intelligence Multisector Masters' Programme), DIGITAL-2023-SKILLS-05 за програмою «Горизонт Європа» (проєктна заявка №A271-2024 від 25.03.2024); науковий керівник С. Гераськов спільно з аспіранткою В. Волотовською підготували проєктні заявки «Historical Politics as an Object of Humanitarian Expansion in Terms of

War in Ukraine» (№A161-2023 від 22.06.2023), «Religious security as factor of developing national resilience of Ukraine» (№A236-2024 від 02.02.2024) за програмою VUIAS Fellowship in Ukraine <https://cutt.ly/Pw6dVcGX>.

Залучення здобувачів та науково-педагогічних працівників до спільної участі в міжнародних наукових проєктах:

НПП кафедри С. Гераськов, М. Казаков брали участь у проєкті «PANORAIMA» (Pan-European Network for Responsible Artificial Intelligence Multisector Masters' Programme), DIGITAL-2023-SKILLS-05 за програмою «Горизонт Європа» (project ID: 101189994, 01.01.2025–31.01.2029) <https://fsp.kpi.ua/ua/fakultet-sotsiologiyi-i-prava-rozpochav-robotu-nad-grantovim-proyektom-horizon-europe-panoraima/>;

викладачка О. Боковець долучалась до реалізації проєкту «Community Empowerment: Crisis-Ready Solutions» за підтримки програми НАТО «Наука заради миру» <https://cecrs.put.poznan.pl/index.php/en/>;

викладачка З. Кайс провела гостьову лекцію «Understanding graffiti in Ukrainian context» у Центральноевропейському університеті (Австрія), що відбулася за програмою «Politics and Narratives at European Borderlands: Rethinking Balkans for Ukraine», проєкт Invisible University for Ukraine. Захід відвідали близько 90 студентів з різних країн Центральної та Східної Європи <https://ceu.cloud.panopto.eu/Panopto/Pages/Embed.aspx?id=79e9fcde-a06a-4cd9-813d-b29000df02e4>;

доцент С. Гераськов спільно з японським дослідником Хідеєю Мацудзакі (університет Цуда, Японія) виступив на Міжнародній конференції «Material turn and european war experience in the 20th and 21st century: New perspectives on the politics of memory» у Відні, Австрія <https://www.idm.at/events/material-turn-and-european-war-experience-in-20th-and-21st-century-new-perspectives-on-politics-of-memory/>. За результатами роботи конференції планується видання колективної монографії у видавництві Brill (початок 2026 р.);

### **«Не замикатися в собі, ходити у світ, як Григорій Сковорода»**

Проект: “Фонтан Сковороди” Докладно про проєкт <https://philosophy.kpi.ua/spivpratsya/volonterstvo/proekt-fontan-skovorody/>

### **Більше годин історії філософії та загальної теорії розвитку**

Введено теми з історії філософії в курс «Філософські засади наукової діяльності» для здобувачів 033 Філософія (Силабус «Філософські засади наукової діяльності»).

Оновлено курс «Концептуальні засади історико-філософського дискурсу» (6 кредитів)

[https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/033\\_onpd\\_philosophy\\_2024.pdf](https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/033_onpd_philosophy_2024.pdf)

## **Посилення філософської складової через наукові та методсемінари, круглі столи, залучення студентів до факультативних занять, гуртків**

Проводились науково-методичні семінари, зокрема, з питань підготовки наукових досліджень (наприклад: 30.04.2025 р. НПП кафедри С. Гераськов провів методичний семінар «Підготовка аналітичних матеріалів: як провести власне дослідження» <https://www.facebook.com/share/p/14HUcFKgp5V/>).

З метою підсилення розвитку ОНП в напрямі практичної філософії у 24-25 н. р. за ініціативою гаранта Рубанець О. М. і завідувача кафедри філософії Богачева Р. М. започатковані Філософські студії консультування.

Затверджено план роботи круглих столів «Філософські студії консультування». (протокол засідання НМК від грудня 2025 р.). Згідно з планом роботи проведено наступні засідання круглих столів із запрошенням здобувачів, стейкхолдерів і роботодавців. Проведено Круглий стіл «Філософські студії консультування: міждисциплінарність у науковій, освітній діяльності та соціальних практиках (12.24), в якому поряд із пркдставниками ОНП Філософія взяли участь доповідачі і представники із спеціальності 231 – Соціальна робота (Кальченко Л. В. та ін.).

28 квітня 2025 р. відбувся наступний Круглий стіл «Філософські студії консультування: ментальне здоров'я», в якому взяли участь НПП кафедри філософії згідно з Програмою: 11:00 Вступне слово завідувача кафедри філософії Романа Богачева 11:10 Олексій Карачинський «Ментальне здоров'я та стрес: як зберігати рівновагу в неспокійні часи» 11:30 Зося Кайс «Збереження ментального здоров'я: філософське консультування» 12:00 Олександра Рубанець «Ментальне здоров'я та отримання нового досвіду»

12:30 Панельна дискусія «Відновлення ментального здоров'я у воєнний та повоєнний час».

Проводяться науково-методичні семінари з публікаційної активності, зокрема, з особливостей публікацій у виданнях Scopus та Web of Science, індивідуальних консультацій (Наприклад: 22.03.2023 р. НПП кафедри С. Гераськов провів методичний семінар «Публікаційні стратегії сучасного науковця» <https://philosophy.kpi.ua/anons-metodychnogo-seminaru-onlajn/https://cutt.ly/pw6dGVMz>), участь у міжнародних науково-практичних конференціях (семінарах), стажуваннях, програмах підвищення кваліфікації тощо.

Відповідно до плану роботи кафедри на 2023/2024 навчальний рік (затверджений на засіданні кафедри, протокол №1 від 28.08.2023), створено міждисциплінарні наукові групи: Філософія творчості, Філософія свідомості і штучного інтелекту, Релігія в контексті глобалізаційних

процесів сучасності, й залучено до їх роботи аспірантів, з урахуванням тематики їх дисертаційних досліджень.

## **Аналіз результатів опитування 2**

### **Результати опитування «Реалізація оновленої ОНП 033 Філософія у навчальному процесі» січень-лютий 2025 р.**

**При опитуванні були висловлені такі рекомендації:**

Залучення іноземних фахівців і збільшення кількості предметів англійською мовою

Додавання нових вибірових дисциплін

Організація курсів, де філософія переплітається з психологією, соціологією, політологією, мистецтвом тощо

Робити спільні конференції та зустрічі у партнерстві з іншими країнами!

## **Аналіз рекомендацій опитування 2.**

### **Залучення іноземних фахівців і збільшення кількості предметів англійською мовою**

Іноземні фахівці залучались до читання гостьових лекцій.

Для здобувачів читаються курси, які поглиблюють володіння англійською мовою у сфері наукових досліджень і наукових комунікацій: Іноземна мова для наукової діяльності. Частина 1. Наукові дослідження / Іноземна мова для наукової діяльності. Частина 2. Наукова комунікація /

[https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/033\\_onpd\\_philosophy\\_2024.pdf](https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/033_onpd_philosophy_2024.pdf)

**Додавання нових вибірових дисциплін. Організація курсів, де філософія переплітається з психологією, соціологією, політологією, мистецтвом тощо**

В каталозі вибірових дисциплін представлені курси, де філософія переплітається з психологією, соціологією, політологією, мистецтвом тощо: «Мистецтво наукової доповіді», «Політичні студії», «Психологія творчості», «Соціальна екологія», «Соціальна урбаністика», «Соціально-методологічний вимір сучасної науки», «Соціокультурний розвиток людства», «Соціологія девіантної поведінки та маргінальність», «Соціологія економіки», «Соціологія культури», «Соціологія релігії», «Сучасні арт-практики», «Теорії соціокультурного розвитку».

[https://drive.google.com/file/d/1eoWDUhUc8ITGsQc\\_dvHMJsD\\_2SOJI8IX/view](https://drive.google.com/file/d/1eoWDUhUc8ITGsQc_dvHMJsD_2SOJI8IX/view)

### **Робити спільні конференції та зустрічі у партнерстві з іншими країнами**

Залучення здобувачів та науково-педагогічних працівників до спільної участі в міжнародних наукових проєктах:

НПП кафедри С. Гераськов, М. Казаков брали участь у проєкті «PANORAIMA» (Pan-European Network for Responsible Artificial Intelligence Multisector Masters' Programme), DIGITAL-2023-SKILLS-05 за програмою «Горизонт Європа» (project ID: 101189994, 01.01.2025–31.01.2029) <https://fsp.kpi.ua/ua/fakultet-sotsiologiyi-i-prava-rozpochav-robotu-nad-grantovim-proyektom-horizon-europe-panoraima/>;

викладачка О. Боковець долучалась до реалізації проєкту «Community Empowerment: Crisis-Ready Solutions» за підтримки програми НАТО «Наука заради миру» <https://cecrs.put.poznan.pl/index.php/en/>;

викладачка З. Кайс провела гостьову лекцію «Understanding graffiti in Ukrainian context» у Центральноевропейському університеті (Австрія), що відбулася за програмою «Politics and Narratives at European Borderlands: Rethinking Balkans for Ukraine», проєкт Invisible University for Ukraine. Захід відвідали близько 90 студентів з різних країн Центральної та Східної Європи <https://ceu.cloud.panopto.eu/Panopto/Pages/Embed.aspx?id=79e9fcde-a06a-4cd9-813d-b29000df02e4>;

доцент С. Гераськов спільно з японським дослідником Хідеєю Мацудзакі (університет Цуда, Японія) виступив на Міжнародній конференції «Material turn and european war experience in the 20th and 21st century: New perspectives on the politics of memory» у Відні, Австрія <https://www.idm.at/events/material-turn-and-european-war-experience-in-20th-and-21st-century-new-perspectives-on-politics-of-memory/>. За результатами роботи конференції планується видання колективної монографії у видавництві Brill (початок 2026 р.).

**Участь НПП і здобувачів у ВОРКШОП З ФІЛОСОФІЇ І ТЕХНОЛОГІЙ У БУДАПЕШТІ 27-28 листопада 2025 р. у Будапештському університеті технологій та економіки (ВМЕ). V Воркшоп з філософії і технологій (BudPT-25).** На воркшопі взяли участь доцент кафедри філософії, к.філос.н. Сергій Гераськов, викладачка кафедри теорії і практики управління, а також аспірантка спеціальності 033 Філософія Олександра Шиць.

Захід був присвячений обговоренню широкого кола питань, пов'язаних з етикою ШІ, епістемологією інженерії, метафізикою артефактів, освітою, соціальними технологіями та ін. Також розглядалася спеціальна тема «ШІ та війна». Сьогодні летальні автономні системи озброєння (LAWS) більше не є науковою фантастикою: можна сказати, що вони є частиною нашої

реальності. Поява LAWS знаменує собою глибоку трансформацію в характері ведення війни, висувуючи на перший план нагальні філософські, етичні, соціально-політичні та технологічні питання. Автономні системи зараз активно змінюють природу і перебіг конфліктів. Етичні дебати щодо відповідальності, упередженості та підзвітності, дилеми подвійного використання досліджень штучного інтелекту та зміщення меж між людською та машинною діяльністю вимагають багаторівневого дослідження. Цей проблемний напрям спонукав учасників до внеску у дослідження репрезентації штучного інтелекту у війні через літературу, фільми, образотворче мистецтво, відеоігри та інші сфери, визнаючи, що культурні наративи як відображають, так і формують суспільне розуміння та моральні інтуїції щодо нових військових технологій. Ще одна спеціальна тема «Медичні технології: лікування та догляд» мала на меті об'єднати вчених з різних галузей, які фокусуються на філософській, історичній, соціальній та комунікативній ролі технологій у медичній сфері. Від несправних медичних інструментів до етичних дилем, що виникають через нові ризиковані технології.

У воркшопі мали честь представляти доцент кафедри філософії, к. філос. н. Сергій Гераськов (пленарна доповідь на тему «Ctrl+Alt+Defend: Digital diplomacy in Ukrainian response to the Russian full-scale invasion»), викладачка кафедри теорії і практики управління, а також аспірантка спеціальності 033 Філософія Олександра Шиць.

### **Рекомендації опитувань роботодавців**

**Сприяти формуванню інформаційних, когнітивних і комунікативних компетентностей.**

Формування інформаційних, когнітивних і комунікативних компетентностей передбачено в темах ОК – курсу «Когнітивна сфера суспільства і лбдини».

**Здійснювати підготовку по організації наукової діяльності та створенню інновацій, зокрема наукових і педагогічних**

В оновленій ОНП 033 Філософія підготовка з організації наукової діяльності та створенню інновацій, зокрема наукових і педагогічних, здійснюється в наступних ОК

### **Рекомендації опитувань стейкхолдерів**

**Здійснювати підготовку до виконання аналітичних і консультативних функцій**

Підготовка до виконання аналітичних і консультативних функцій здійснюється в ОК «Філософське консультування», ОК «Філософські засади наукової діяльності», теми 7,8, 9 та в ОК «Філософія і методологія наукового дослідження».

Для підвищення якості наукової підготовки проведено науковий семінар з аналітики та підготовки аналітичних документів (к. філос. н., доц. Гераськов С.В. 28.04.2025).